

KFKUK, Vágur

Møti verður í kvøld kl. 19.30 í Meinigheitshúsinum.

Meinigheitshúsið Tórshavn

Í kvøld kl. 18.15: Bussur fer frá Meinigheitshúsinum til Nesvíkar/Norðskála.

85 ár

Súsanna Malena Poulsen, vanligja nevnd Sannelena á Lofti, Eiði, fyllir 85 ár leygdagin 1. mai. Dagurin verður hildin í Havn saman við børnunum.

Cøliakifelag Føroya

Ársaðalfundurin hjá Cøliakifelag Føroya verður 8. mai 1993 kl. 14.00 á Blinda-stovni Føroya. Peter Krasilniskoff, serlækni í tarmsjúkum á Hvidovre Hospital, vitjar Føroyar í sambandi við ársaðalfundin.

Peter Krasilniskoff, ið arbeiddir á Hvidovre Hospital, og sum er serlækni í barnasjúkum og tarmsjúkum, heldur fyrilestur um cøliaki hjá børnunum.

Hvat er cøliaki?

Cøliaki er sjúka í tunntarminum, t.v.s. í gørunum eru smá biðhár, sum kallast villi, sum eiga at leiða føðsluevni út í kroppin.

Hevur ein cøliaki, verða biðhárin skadd av evninum gliadin, sum finnst í glutenevni í mjóli. Tey hvørva, og rovan verður sløtt, so ringt er at upptaka føðsluevni. Ein fær tá óbehag í magan, folir seg mótan og kann lætina í vekt, bein og armar verða kløn, búkurin stóru. Tað hevur hent seg, at ólag kemur í kroppin av kálkbinding.

Eittur ein glutenfri mat, kunnu tarmtáttarnir vaksa út aftur, og ein folir seg sum frískan. Tað ein ikki toli er rug, hveiti, bygg og havra. Gott er heldur ikki at eta nøgv feitt ella sukur, og tola børn ofta heldur ikki mjólk.

Fyrr hevur ikki verið vita, um børn hava havt cøliaki. Óivað hava nøkur teirra havt tað, tey trivast bert ikki, toldu ikki eitt nú mjólk, men vörðu ikki kannað, um tey móguliga høvdu hesa sjúku. Nú verður ansað væl eftir at kann tað tey so tíðliga sum móguligt, um ein ivast.

Dømi er um, at eldri fólk hava havt trupulleikar í nøgv ár, og tá ið tey eru kannað, visir tað seg, at tey hava havt cøliaki. Við at broyta matvanar og ikki eta tey 4 kornsloini, rug, hveiti, bygg og havra, eru tey sloppin undan øllum trupulleikum.

Felagið varð stovnað í 1990

Fólk, ið hava hesa sjúku, tóku seg saman í 1990 og stovnaðu felag, ið hevur til endamáls at betra korini hjá fólki, ið hava cøliaki. Umleið 25 fólk í Føroyum hava hesa sjúku, og er av teimum børn.

Endamálið hjá felagnum er at upplýsa um sjúkuna. Læknin hjá barninum er nú meira varin, soleiðis at um barninum bagir nakað, sum kann benda á, at barnið er cøliakari, so verður barnið kannað. Tað sama er galdandi fyri tilkomini og eldri fólk.

Umframt upplýsing er størsta arbeiðið hjá felagnum at útvega glutenfri mat so biligan sum gjørligt við at fáa í lag avtalur við heilsulur og handlar. Tað er dyrt at vera cøliakari. Einhvør sjúka er ein meinbogi, men fær cøliakarin rætta kostin, kann hann liva eitt gott liv.

Á aðalfundinum hjá felagnum verður eisini tilstaðar formaðurin í danska felagnum Brandt-Pedersen sum fer at greiða frá arbeiðinum í Danska Cøliakiforening.

Úr Føroyum luttaka Jógvan Róin, yvirlækni, og Mariann Patursson, kostráðgevi.

Skráin fyri aðalfundin verður lýst í bløðunum.

Til BLAÐSØLURNAR

sosialurin aftur ÚTSELDUR?

Boðið so beinanvegin frá á tlf. 11820.

Uttanfyrri vanliga arbeiðstið upplýsir telefonsvararin hvar ringjast skal fyrri at fáa fleiri bløð.

Tíðindablaðið SOSIALURIN

Hægri lestur 1993-94

Komandi lestrarár verður upptøka á Náttúruvísindadeild soleiðis:

NÁTTÚRUVÍSINDAEILDIN

BS-útbúgving í liv

Í ár verða lesandi upptikin til lestur í liv- og evnafrøði á Náttúruvísindadeildini.

Fyrri partur er ein tvey ára støðisútbúgving í liv-/evnafrøði. Seinni partur er eitt års serlestur í livfrøði. Í støðispartinum verður m.a. undirvist í livfrøði, evnafrøði, livevnafrøði, støðfrøði, alifrøði og hagrøði. Í seinna parti verður dentur lagdur á havlivfrøði, havfrøði og fiskivinnulivfrøði. Umframt hetta verður arbeitt við verkætlan innan havlivfrøði. Evnini eru t.d. umhvørvispumningar og evni innan alivinnuna.

Lesturin førir fram til BS-prógv í livfrøði og er endalig útbúgving á universitetsstigi, men góðir móguleikar eru samstundis fyrri framhaldandi útbúgving uttanlands, eins og móguleikar eru fyrri góðskrivning av fyrsta parti (2 ár) av útbúgvingini.

Upptøkutreytirnar eru støðfrøðiligt studentsprógv, HF-prógv við tilvali í støð- og evnafrøði ella onnur útbúgving við javnsettum kunneikastøði. Dentur verður serliga lagdur á próvtølini í nevndu frøðigreinum.

Kunnandi fundur verður á Náttúruvísindadeildini í Nóatúni mikudagin 12. mai 1993 kl. 16.

Stakgreinalestur

Áhugað við hóskaði fortreytum kunnu verða upptikin til stakskeið í liv-/evnafrøði eins og á útbúgvingunum í støð-/alifrøði og ravnagnsverkfrøði, sum undirvist verður í framanundan.

Náttúruvísindadeildin

Nóatún

100 Tórshavn - telf. 15306

Nærri upplýsingar og umsóknarbløð fáast á deildini.

Umsóknartreistin er 1. juli.

Treyt fyrri at byrja lestur er, at undirtekan er nóg góð.

Samstundis skal verða sagt frá, at í ár verður ongin ný-upptøka av studentum á útbúgvingunum í føroyskum máli ella í søgu.

Tórshavn, 28.4.93
FRÓÐSKAPARSETUR FØROYA

Á hvíta tjaldinum

Nakað fyrri seg

Hetta er ein stuttligur filmur um at nýta móguleikan og tveita seg út í nakað nýtt í vónini um at fáa eitt betri liv. Í hesum førinum sigur søgan frá nøkrum kvinnum, ið royna seg á einum øki, har menninir plagdu at vera einsamallir, nevniliga í baseball. Filmurin er ein frásøgn um mannalagnur, sum ítrótturin ræður fyrri.

Í 1943 gekk illa við yrkis-baseball í USA. Spælarnir vóru allir í bardaga, og teir ítróttarsvongu amerikanarnir longdust eftir at siggja baseball-dystirnar, eins og teir, ið áttu baseball-feløgini, mistu inntøkuna av dystunum. So kom hugskotið at seta kvinnurnar at spæla, og farið varð at leitað allastaðni í USA eftir kvinnum, sum kundu spæla baseball. Filmurin er ein stuttlig søga um kvinnur, sum sløktu undir grýtuni og gjørdu sitt eigna baseball-lið.

Heima á garðinum í Oregon býr græseinkjan Dottie Hinson. Ein, sum leitar eftir úrvalsspælari, hevur sæð hana spælt og vil hava hana á liðið. Hon jattar men við tí treyt at yngra systirn Kit Keller eisini kemur við á liðið. So verður, og tær fara báðar at spæla á "Rockford Peaches".

Venjari teirra er tann avdankaði, fyrrverandi yrkisspælarin Jimmy Dugan, sum er alt annað enn fegin um at vta venjari hjá hesum kvinnuliðinum. Hann hevur kenning, tá tær skulu spæla dyst, men kvinnurnar káva útyvir hann og stilla sjálvar upp. Tær vísa øllum USA, at kvinnur sanniliga kunnu spæla baseball, og "The Peaches" vinnur ein dystin fyrri og annan eftir. Stjórnin á liðinum er Dottie, men tað dæmar einki systirni Kit. Ósemjan millum systurnar endar við, at Kit verður seld til eitt annað lið. Tað liðið, sum "The Peaches" skal spæla móti í endamfarinum.

Filmurin verður sýndur í Leikhús Bio

Twin Peaks

Ein ung genta, Teresa Banks, verður myrd, og agenturin Chet Desmond fer saman við felaga sínum Stanley út á campingplássið The Fat Trout, har gentan búði. Her hvørstur Desmond knappiga undir lögnum umstøðum, og Dale Cooper tekur yvir fyrri at loysa gátuna um ta myrðu gentuna.

Samstundis hendir ymist lögð í líða býnum Twin Peaks. Laura Palmer, sum livir lívið hart sum hora og við kokain og drukk, fær vitjan av tí gátuføra og ódna Bob. Spakuliga kemur hon eftir, hvør Bob er. Hon fer at nýta meira og meira kokain, og umsiðir er hon næstan ikki før fyrri at liva eitt so nøkulunda liv. Pápi hennara hevur sjúkliga stóran áhuga fyrri evnunum, sum hon stívar seg av við. Laura kemur saman við tveimum monnum samstundis, Bobby, sum útvegar henni kokain, og James, sum er skotin í henni. Harumframt er hon hora um náttina og fer ofta á ein tiltiknan náttklubba á markinum millum USA og Kanada. Har finnur besta vinkonan, Donna, Teresa, men tað eydnast henni ikki at fáa Teresu at leggja lívið um.

Tað seinasta kvøldið bjóðar náttklubbaeigarin sjálvur annar Teresu og ein aðrari horu í eina smátú í fjøllunum. Kvøldið endar ikki, sum ætlað.

Filmurin verður sýndur í Leikhús Bio.